

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

12. Notitiam experimentalem de cognitione sui capi ex propria
imbecillitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

intellexerit non posse sufficere, nec eam nisi misericordiatione Dei & adiutorio comprehendere, non tam tradentis institutione quam affectu, atque virtute & experimentis proprijs eruditus agnoscat.

CAPVT XII.

Notitiam experimentalem capi ex propria imbecillitate.

Hanc notitiam experimentalem consequitur seruus Dei, per quotidianas mutationes de bono in malum, & contra, quas in animo sentit. Quisquis enim semel initium fecit seruiendi Deo, cum proposito in cultu pietatis per omnem vitam perseverandi, facile animaduertit se crebrius in multa & graua peccata ex leui tentatione delapsus, multoque tempore in tali statu, omnis boni immemorē persistisse, deinde graui licet somno vitiorum obruto & sepulto, ilico cogitationem incidisse de periculo impendentis exilij æterni, ac efficaciter motum fuisse ad vitæ emendationem. Notauit itē facile lucem illam & motionem, quæ est gratia præueniens, nullo suo studio antegresso in mente exortam, & assensum se illi præbuisse. Sed & hoc notauit, se, postquam se diuino cultui constanter

dedit, multis medijs pœnitentiæ, precum & meditationum conatum fuisse nonnunquam aliquem deuotionis sensum à Deo impetrare, nec affectum, sed potius acidum cum omnis boni fallido remansisse. ac tantum non visum sibi fuisse à Deo derelictum: aliàs verò cum nulla huiusmodi media usurpauit, se mirabili luce illustratum, priore omnes tenebras discussisse, animamque tanta diuini amoris suauitate perfusam, & ardore cœlesti succensam, ut atrocissima quæque pro Christi nomine perpeti tormenta paratus fuerit. In huiusmodi, inquam, mutatione & vicissitudine, homo per experientiam venit in cognitionem suæ imbecillitatis, hoc est, quàm vacuus sit ab omni bono, quodque omne bonum à Deo proueniat.

Docent Philosophi, Lunam totum lumen suum mutuari à sole. Si Luna semper esset plena, ignari Philosophi id scire non possent, nisi ex institutione alterius; at quoniam semper plena non est, facilè per experientiam animaduertunt, ex tam crebra eius mutatione illam nullum lumen habere, nisi à sole. Sic mentes piorum fidelium, ex frequenti mutatione quam in se indies experiunt,

tur, quòd nunc sint quasi caligine quadam offusæ, nunc clarissimam quãdam lucem sentiãt, perueniunt ad notitiam experimentalem, quod omne lumen, omnẽq; bonũ illis contingat à Deo, eoq; verius, quo anima, quoad bona omnia atque etiam naturam suam magis pendet à Deo, quàm Luna quoad lumen suum à Sole. Ex hac autem notitia experimentalis mox consequitur, vt eadẽmentes profundissime se corã Deo abijciant, & sibi ipsis diffidant, omne auxilium & subsidium à Deo præstolantes.

Meritò autem fideles omnes firmissimè credere possunt, hoc subsidium diuinum sibi non defuturum. cum enim Deus homini imperet & consulat studium veræ virtutis & perfectionis, sciatq; illi deesse vires ad hoc studium persequendum, liquet illum pro sua infinita liberalitate & clementia operam suam homini nõ denegaturum, tũ quia nõquam Deus impossibilia imperat, tũ quia auxilium suum promisit, ac re ipsa præstat omnibus etiam sceleratissimis, imò iisdem nonnunquam efficacissima adiuncta præbuit emergendi ex omnibus malis culpæ & pœnæ, in quæ prolapsi erant, nulloque ipsorum meritò ad magnas gratiæ gloriæque opes euexit.

G 4

Hanc

Hanc philosophiam cœlestem Deus populum suum israheliticum docuit, nam cum eos ex Aegypto eduxisset, multisque ac magnis cumulasset beneficijs, ne succedentibus rebus prosperis deinceps insolescerent, suisque viribus confisi obliuiscerentur Dei, magnis afflictionibus sæpè eos probauit, vt inopia aquarum in solitudine, serpentum morsu, vicinorum hostiū persecutione, repentina internecione, vt hac rerum aduersarum secundarumque vicissitudine re ipsa cognoscerent omne bonum sibi contingere diuinitus, atque ita sua industriæ diffisi se humiliarent, & omnem spem & fiduciam in Deo defigerent. Hæc enim miseranda hominum conditio est, prosperitate temporali vel spiritali plus æquo efferri, nec deprimi vel subijci, nisi flagellis à Deo in corpus vel animam immissis, quæ crebro effugere potuisset, si prius se humiliasset, & imbecillitatem suam agnouisset. Quod confessus est Moyses cum ad populum israheliticum ita loqueretur: *Postquam afflixit ac probauit te Dominus, ad extremum misertus est tui. Dic, ô Propheta sancte, cur Deus tâta varietate vltus est, vt nunc affligeret populum, nunc liberaret ab afflictione? Sed mox respondet,*

sub-

Deut. 8.

subijciens: *Ne diceret in corde tuo. Fortitudo mea, & robur manus meae haec mihi omnia praestiterunt: sed recorderis Domini Dei tui, quod ipse vires tibi praebuerit, ut imple- ret pactum suum, super quo iuravit Patribus tuis.*

Testis eiusdem rei optimus est B. Augustinus, qui per mutationes quas Deus faciebat in eius anima, egregie diffidentiam sui didicit, dum in hunc modum secum loquitur: *Fortissime magnipotens Deus, Credebam me fore aliquid, cum nihil essem. Cogitabam me esse prudentem, & deceptus sum, dixi quod dives essem, & nullius egerem, & nesciebam, quoniam pauper eram, caecus, nudus, miser & miserabilis. Sed nunc video, quoniam si quid boni est, parvi, vel magni, donum tuum est, & nostrum non nisi malum est, & nisi tu custodieris civitatem, in vanum laborant qui custodiunt eam. Sed dic mihi gloriose Augustine, unde hauseris doctrinam, quae ad tantam submissionem diffidentiamque tui te prouocaret? Respondet ibidem, Credebam me sufficere per me, nec percipiebam, quoniam tu regebas me, donec aliquantulum te elongasti a me, & cecidi statim in me, & vidi, & cognoui, quoniam tu regebas me, & quod cecidi, fuit ex me, & quod surrexi, fuit ex te.* Atque haec est experientia,

Aug. in soliloq. c. 15.

G. 3. qua

qua serui Dei, iuuante diuina gratia, in
notitiam suę imbecillitatis deueniunt,
& suę industrię diffidunt. Quanquam
negandum non est Deum quibusdam
etiam sine dicta experientia communi
care perfectam notitiam sui, sed in
inopiam experientię, gratię suę abun-
dantia compensat, quod priuilegium
paucorum est.

CAPVT XIII.

*De tertio medio, quo diffidentia sui paranda
est, nempe si à Deo eam cum per-
seuerantia peti-*
mus.

Sicut supra monuimus ad compa-
randas ceteras virtutes & Dei do-
na, non negligēda esse media, licet
in his fidendum non sit, sed tantum in
Deo, sic ad obtinēdam sui diffidentiam
non negligenda sunt iam dicta media,
ac imprimis oratio, qua auxilium diui-
num implorandum est, vt perfectionem
huius virtutis imprimis assequamur,
hoc est, vt penitus nobis diffidamus,
& spes nostras in Deum proiciamus.
Diffidentia enim hæc est præcipuus ac-
tus eius virtutis, nempe humilitatis,
quæ in lege Euangelica facile obtinet
principatum, & si quæ alia, hæc maxi-
mè